

Nr 213.

Ankom till riksdagens kansli den 8 juni 1921 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda undervisningsanstalter jämte i ämnet väckta motioner, dels ock Kungl. Maj:ts proposition angående kostnaderna för sådant dyrtidstillägg. (5:e avd.)

I den till riksdagen den 7 januari 1921 avlåtna propositionen angående tilläggsstat till riksstaten för år 1921 har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln, punkt 84, föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition angående dyrtidstillägg under år 1921 åt lärare vid vissa statsunderstödda undervisningsanstalter, för ändamålet beräkna på tilläggsstat för nämnda år ett förslagsanslag av 65,000,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 18 mars 1921 dagtecknad, till statsutskottet hänvisad proposition, nr 343, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet angivna förslag till kungörelser med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt vissa grupper av lärare;

dels ock medgiva, att Kungl. Maj:t må utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa allmänna grunder må finnas erforderliga.

Ovan angivna kungörelseförslag äro av följande lydelse:
Bihang till riksdagens protokoll 1921. 6 saml. 88 häft. (Nr 213.)

Förslag

till

KUNGÖRELSE

med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folk- och småskolor, högre folkskolor, kommunala mellanskolor och vissa småskoleseminarier.

§ 1.

Lärare vid nedan angivna kommunala läroanstalter äga med de begränsningar och undantag, varom i denna kungörelse förmäles, tills vidare till dess annorlunda förordnas uppbära dyrtidstillägg av statsmedel å följande del av den i gällande författning stadgade kontanta minimiavlöningen:

a) vid *folk- och småskolor*:

ordinarie lärare vid egentlig folkskola, extra ordinarie folkskol-lärare och biträdande lärare vid egentlig folkskola, lärare vid småskola och lärare vid mindre folkskola, lärare i manlig eller kvinnlig slöjd vid folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola, lärarinna i hushållsgöromål vid folkskola eller särskild anstalt ävensom vikarie å den del av berörda avlöning, som motsvarar statsbidraget; dock att dyrtidstillägg till vikarie för tjänstledig lärare alltid utgår å ett belopp, motsvarande statsbidraget till avlönande av vikarie å ledig tjänst;

b) vid *statsunderstödda högre folkskolor*:

ordinarie ämneslärare: å ett belopp motsvarande nio tiondelar av begynnelseavlöningen för kvinnlig lärare, ökat med det till lärarens avlöning direkt utgående statsbidraget;

extra ordinarie och vikarierande ämneslärare med full tjänstgöring samt annan icke-ordinarie lärare: å ett belopp, motsvarande nio tiondelar av den stadgade avlöningen; samt

rektor och vikarierande rektor: å ett belopp, motsvarande två tredjedelar av det för sådan befattningshavare stadgade särskilda arvodet;

c) vid *kommunala mellanskolor*:

ordinarie ämneslärare: å ett belopp, motsvarande nio tiondelar av begynnelseavlöningen för kvinnlig lärare, ökat med det till lärarens avlöning direkt utgående statsbidraget samt med tillfällig löneförbättring, som utgår av statsmedel;

extra ordinarie och vikarierande ämneslärare med full tjänstgöring samt annan icke-ordinarie lärare: å ett belopp motsvarande nio tiondelar av den stadgade avlöningen, ökat med den tillfälliga löneförbättring, som utgår av statsmedel;

rektor och vikarierande rektor: å ett belopp, motsvarande två tredjedelar av det för sådan befattningshavare stadgade särskilda arvodet; samt

biträdande föreståndarinna och vikarie för biträdande föreståndarinna: å ett belopp, motsvarande det för sådan befattningshavare stadgade särskilda arvodet;

d) vid *de av landsting och av städer, som icke deltaga i landsting, underhållna småskoleseminarierna*:

ordinarie lärare, som åtnjuter avlöning enligt de från och med år 1920 gällande nya bestämmelserna: å ett belopp, motsvarande nio tiondelar av begynnelseavlöningen för kvinnlig lärare, ökat med det till lärarens avlöning direkt utgående statsbidraget;

ordinarie lärare, som åtnjuter avlöning enligt de år 1919 gällande bestämmelserna: å den del av berörda avlöning, som motsvarar statsbidraget;

extra ordinarie och vikarierande lärare med full tjänstgöring samt annan icke-ordinarie lärare: å ett belopp, motsvarande nio tiondelar av den stadgade avlöningen; samt

rektor och vikarierande rektor, som åtnjuter särskilt arvode enligt de från och med år 1920 gällande nya bestämmelserna: å ett belopp, motsvarande två tredjedelar av berörda arvode.

§ 2.

Det belopp, varå dyrtidstillägg av statsmedel enligt § 1 utgår, benämnes i det följande av denna kungörelse tilläggsunderlag.

§ 3.

1. Dyrtidstillägget utgår i enlighet med vad här nedan närmare stadgas i visst förhållande till det grundtal, som av Kungl. Maj:t fastställles att gälla vid beräkning av dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

2. Till i § 1 omnämnda befattningshavare utgår dyrtidstillägg på följande sätt:

a) Till befattningshavare med en familjemedlem, som här nedan sägs, utgår dyrtidstillägget å den del av tilläggsunderlaget, som för hel kalendermånad räknat icke överstiger 85 kronor, efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet. Överstiger tilläggsunderlaget 85 kronor i månaden, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 85 kronor, på sätt nyss är sagt, samt för den del, som överstiger 85 kronor, efter ett procenttal lika med femtiofem hundradelar av grundtalet. Har befattningshavaren mera än en familjemedlem, ökas den del av tilläggsunderlaget, för vilken dyrtidstillägget utgår efter ett procenttal motsvarande grundtalet, med 15 kronor för varje familjemedlem utöver en. Därest vid beräkningen av det procenttal, som skall motsvara femtiofem hundradelar av grundtalet, brutet tal uppstår, jämnas procenttalet till närmast lägre hela tal.

Såsom familjemedlem enligt denna kungörelse räknas hustru och på grund av försörjningsplikt underhållet barn, som icke uppnått 16 års ålder. I sådant avseende är förhållandet vid början av det kalenderkvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, grundläggande för dyrtidstilläggets beräkning. Härvid tages dock ej hänsyn till hustru eller barn, som i egenskap av befattningshavare eller pensionär äger åtnjuta dyrtidstillägg av statsmedel. Barn, vars föräldrar båda äro såsom befattningshavare berättigade till dyrtidstillägg av statsmedel, räknas endast till den av föräldrarna, som åtnjuter den högsta avlöningen, eller, om avlöningarna äro lika, till fadern. Gift kvinnlig befattningshavare, vilkens man icke är såsom befattningshavare berättigad till dyrtidstillägg av statsmedel, äger tillgodonjuta dyrtidstillägg för barn, endast om mannen är på grund av bristande arbetsförmåga väsentligt urståndssatt att bidra till familjens underhåll.

Till annan befattningshavare (icke-familjeförsörjare) utgår dyrtidstillägg, därest befattningshavaren vid början av det kvartal, som

omfattar den månad dyrtidstillägget avser, uppnått 25 års ålder, med nio tiondelar och eljest med fyra femtedelar av det belopp, som enligt vad ovan är stadgat för motsvarande tilläggsunderlag tillkommer befattningshavare med en familjemedlem.

Uppgår tilläggsunderlaget till mera än 1,250 kronor i månaden, utgår å den del, som överstiger nämnda belopp, icke i något fall dyrtidstillägg.

b) För extra ordinarie och vikarierande lärare med lön efter lästid samt för lärare, vars minimilön är fastställd för timme, för dag eller för kurs, beräknas dyrtidstillägget som om tilläggsunderlaget för helt år vore lika fördelat på årets tolv månader. Det sålunda för år beräknade dyrtidstillägget utbetalas efter lästid.

§ 4.

1. Till lärare, som enligt gällande författningar är berättigad att under tjänstledighet för sjukdom, för tjänstgöring till rikets försvar eller för att på grund av särskilt förordnande eller val fullgöra offentligt uppdrag, uppbära viss del av den kontanta minimilönen, utgår dyrtidstillägget oavkortat under tiden för tjänstledigheten.

2. Är lärare tjänstledig av annan anledning än i moment 1 omförmäles, skall det eljest till honom utgående dyrtidstillägget minskas med ett belopp, motsvarande dyrtidstillägget för icke familjeförsörjande kvinnlig vikarie under 25 år, dock att avdrag icke må göras under ferier och icke med högre belopp än hela det till läraren under den tid, för vilken avdraget göres, eljest utgående dyrtidstillägget.

§ 5.

Där lärare under hela eller någon del av året samtidigt tjänstgör å två eller flera befattningar, med vilka följer rätt till dyrtidstillägg av statsmedel, skall med iakttagande av eljest stadgade beräkningsgrunder dyrtidstillägget beräknas å summan av de belopp, å vilka dyrtidstillägg enligt de i sådant hänseende givna bestämmelser må utgå, dock icke i något fall å högre belopp än sammanlagt 1,250 kronor för månad.

§ 6.

Dyrtidstillägg av statsmedel utgår icke å gottgörelse för tjänstgöring utöver den årliga lärotid, som i gällande allmän författning kan vara stadgad för olika slag av läroanstalter, liksom ej heller å ersättning för bostad och bränsle.

§ 7.

Om lärare under året avlidit, innan honom tillkommande dyrtidstillägg till fullo utbetalts, övergår hans rätt härutinnan till stärbuset.

§ 8.

Vad i denna kungörelse finnes föreskrivet med avseende på lärare skall, där ej i särskilda fall annorlunda sägs, äga tillämpning på såväl manliga som kvinnliga lärare.

§ 9.

Till hjälp vid dyrtidstilläggets uträkning utfärdar skolöverstyrelsen nödiga tabeller och anvisningar.

§ 10.

Dyrtidstillägget utbetalas till lärarpersonalen månadsvis i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1921, från och med vilken dag kungörelsen den 30 juni 1920 (nr 496) med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folk- och småskolor, högre folkskolor, kommunala mellanskolor och vissa småskoleseminarier upphör att gälla.

Förslag

till

KUNGÖRELSE**med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid privatläroverk.**

§ 1.

Mom. 1. Föreståndare och ämneslärare med full tjänstgöring vid sådan enskild mellanskola, högre flickskola, högre goss- eller samskola eller enskilt lärarinneseminarium, som åtnjuter understöd från det i riksstaten uppförda gemensamma reservationsanslaget till privatläroverk, äger, med nedan angivna begränsningar och undantag tills vidare till dess annorlunda förordnas uppbära dyrtidstillägg av statsmedel å två tredjedelar av det belopp, som motsvarar summan av den i gällande författning stadgade kontanta minimiavlöning och den tillfälliga löneförbättring, som utgår av statsmedel; där föreskrift om minimiavlöningen saknas, skall dyrtidstillägget utgå å två tredjedelar av det belopp, vilket motsvarar summan av den kontanta avlöning, som för motsvarande tjänstgöring i medeltal utgått under åren 1913—1915, och berörda tillfälliga löneförbättring.

Mom. 2. Dyrtidstillägg enligt nu angivna regler tillkommer jämväl timlärare och övningslärare vid läroanstalt, som i mom. 1 sägs.

Mom. 3. Dyrtidstillägg beräknas allenast för tjänstgöring, fullgjord i klasserna över de förberedande eller till läsavdelning av med skolan förbundet lärarinneseminarium, dock att kvinnlig ämneslärare med full tjänstgöring må kunna fullgöra intill en tredjedel därav i de förberedande klasserna eller i övningsämnen.

§ 2.

Det belopp, varå dyrtidstillägg av statsmedel enligt § 1 utgår, benämnes i det följande av denna kungörelse tilläggsunderlag.

§ 3.

1. Dyrtidstillägget utgår i enlighet med vad här nedan närmare stadgas i visst förhållande till det grundtal, som av Kungl. Maj:t fastställles att gälla vid beräkning av dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

2. Till i § 1 omnämnda befattningshavare utgår dyrtidstillägg på följande sätt:

a) Till befattningshavare med en familjemedlem, som här nedan sägs, utgår dyrtidstillägget å den del av tilläggsunderlaget, som för hel kalendermånad räknat icke överstiger 85 kronor, efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet. Överstiger tilläggsunderlaget 85 kronor i månaden, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 85 kronor, på sätt nyss är sagt, samt för den del, som överstiger 85 kronor, efter ett procenttal lika med femtiofem hundradelar av grundtalet. Har befattningshavaren mera än en familjemedlem, ökas den del av tilläggsunderlaget, för vilken dyrtidstillägget utgår efter ett procenttal motsvarande grundtalet, med 15 kronor för varje familjemedlem utöver en. Därest vid beräkningen av det procenttal, som skall motsvara femtiofem hundradelar av grundtalet, brutet tal uppstår, jämnas procenttalet till närmaste lägre hela tal.

Såsom familjemedlem räknas enligt denna kungörelse hustru och på grund av försörjningsplikt underhållet barn, som icke uppnått 16 års ålder. I sådant avseende är förhållandet vid början av det kalenderkvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, grundläggande för dyrtidstilläggets beräkning. Härvid tages dock ej hänsyn till hustru eller barn, som i egenskap av befattningshavare eller pensionär äger åtnjuta dyrtidstillägg av statsmedel. Barn, vars föräldrar båda äro såsom befattningshavare berättigade till dyrtidstillägg av statsmedel, räknas endast till den av föräldrarna, som åtnjuter den högsta avlöningen, eller, om avlöningarna äro lika, till fadern. Gift kvinnlig befattningshavare, vilkens man icke är såsom befattningshavare berättigad till dyrtidstillägg av statsmedel, äger tillgodonjuta dyrtidstillägg för barn, endast om mannen är på grund av bristande arbetsförmåga väsentligt urståndsatt att bidra till familjens underhåll.

Till annan befattningshavare (icke-familjeförsörjare) utgår dyrtidstillägg, därest befattningshavaren vid början av det kvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, uppnått 25 års ålder, med

nio tiondelar och eljest med fyra femtedelar av det belopp, som enligt vad ovan är stadgat för motsvarande tilläggsunderlag tillkommer befattningshavare med en familjemedlem.

Uppgår tilläggsunderlaget till mera än 1,250 kronor i månaden, utgår å den del, som överstiger nämnda belopp, icke i något fall dyrtidstillägg.

b) Därest avlöningen utgår efter lästid, beräknas dyrtidstillägget, som om tilläggsunderlaget för helt år vore lika fördelat på årets tolv månader.

§ 4.

Lärare, som på grund av sjukdom åtnjutit tjänstledighet eller som varit hindrad att tjänstgöra på den grund, att tjänstgöringen vid skolan i anledning av rådande smittsam sjukdom måst för någon tid inställas, skall icke för denna tid vidkännas avdrag å beloppet av honom eljest tillkommande dyrtidstillägg. Annan tillfällig av vederbörligen styrkt förfall förorsakad frånvaro från undervisningen, icke överstigande sammanlagt åtta dagar av den tid, utbetalningen avser, må icke heller föranleda avdrag å det vederbörande eljest tillkommande beloppet. I andra fall av ledighet än nu nämnts skall dyrtidstillägget minskas i samma proportion som förhållandet mellan den avlöning, som skolat utgå, därest läraren icke åtnjutit dylik ledighet, och den under ledigheten uppburna avlöningen.

§ 5.

Där lärare under hela eller någon del av året samtidigt tjänstgör å två eller flera befattningar, med vilka följer rätt till dyrtidstillägg av statsmedel, skall med iakttagande av eljest stadgade beräkningsgrunder dyrtidstillägget beräknas å summan av de belopp, å vilka dyrtidstillägg enligt de i sådant hänseende givna bestämmelser må utgå, dock icke i något fall å högre belopp än sammanlagt 1,250 kronor för månad.

§ 6.

Dyrtidstillägg av statsmedel utgår icke å gottgörelse för tjänstgöring utöver den årliga lärotid, som i gällande allmän författning kan vara stadgad för olika slag av läroanstalter, liksom ej heller å ersättning för bostad och bränsle.

§ 7.

Om lärare under året avlidit, innan honom tillkommande dyrtidstillägg till fulla utbetalts, övergår hans rätt härutinnan till stärbhuset.

§ 8.

Vad i denna kungörelse finnes föreskrivet med avseende på lärare skall, där ej i särskilda fall annorlunda sägs, äga tillämpning på såväl manliga som kvinnliga lärare.

§ 9.

Till hjälp vid dyrtidstilläggets uträkning utfärdar skolöverstyrelsen nödiga tabeller och anvisningar.

§ 10.

Dyrtidstillägget utbetalas till lärarpersonalen månadsvis i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1921, från och med vilken dag kungörelsen den 30 juni 1920, (nr 497) med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid privatläroverk upphör att gälla.

Förslag

till

KUNGÖRELSE

med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folkhögskolor.

§ 1.

Mom. 1. Föreståndare och vikarierande föreståndare vid statsunderstödd folkhögskola samt ämneslärare med fast anställning vid dylik läroanstalt äga, med nedan angivna begränsningar och undantag, tills vidare till dess annorlunda förordnas uppbära dyrtidstillägg av statsmedel å ett belopp, motsvarande hälften av den i gällande författning stadgade kontanta minimiavlöningen; dock att, där Kungl. Maj:t på grund av särskilda förhållanden funnit skäl göra undantag från eljest i fråga om avlöningarna gällande föreskrifter, dyrtidstillägget skall utgå å hälften av de utav Kungl. Maj:t för sådana fall stadgade beloppen.

Mom. 2. Dyrtidstillägg enligt nu angivna regler tillkommer jämväl extra ordinarie och vikarierande ämneslärare samt lärare i slöjd, hushållsgöromål, gymnastik och sång vid läroanstalt, som i mom. 1 sägs.

§ 2.

Det belopp, varå dyrtidstillägg av statsmedel enligt § 1 utgår, benämnes i det följande av denna kungörelse tilläggsunderlag:

§ 3.

1. Dyrtidstillägget utgår i enlighet med vad här nedan närmare stadgas i visst förhållande till det grundtal, som av Kungl. Maj:t fastställs att gälla vid beräkning av dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

2. Till i § 1 omnämnda befattningshavare utgår dyrtidstillägg på följande sätt:

a) Till befattningshavare med en familjemedlem, som här nedan sägs, utgår dyrtidstillägget å den del av tilläggsunderlaget, som för hel kalendermånad räknat icke överstiger 85 kronor, efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet. Överstiger tilläggsunderlaget 85 kronor i månaden, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 85 kronor, på sätt nyss är sagt samt för den del, som överstiger 85 kronor, efter ett procenttal lika med femtiofem hundradelar av grundtalet. Har befattningshavaren mera än en familjemedlem, ökas den del av tilläggsunderlaget, för vilken dyrtidstillägget utgår efter ett procenttal motsvarande grundtalet, med 15 kronor för varje familjemedlem utöver en. Därest vid beräkningen av det procenttal, som skall motsvara femtiofem hundradelar av grundtalet, brutet tal uppstår, jämnas procenttalet till närmast lägre hela tal.

Såsom familjemedlem räknas enligt denna kungörelse hustru och på grund av försörjningsplikt underhållet barn, som icke uppnått 16 års ålder. I sådant avseende är förhållandet vid början av det kalenderkvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, grundläggande för dyrtidstilläggets beräkning. Härvid tages dock ej hänsyn till hustru eller barn, som i egenskap av befattningshavare eller pensionär äger åtnjuta dyrtidstillägg av statsmedel. Barn, vars föräldrar båda äro såsom befattningshavare berättigade till dyrtidstillägg av statsmedel, räknas endast till den av föräldrarna, som åtnjuter den högsta avlöningen, eller, om avlöningarna äro lika, till fadern. Gift kvinnlig befattningshavare, vilkens man icke är såsom befattningshavare berättigad till dyrtidstillägg av statsmedel, äger tillgodonjuta dyrtidstillägg för barn, endast om mannen är på grund av bristande arbetsförmåga väsentligt urståndsatt att bidra till familjens underhåll.

Till annan befattningshavare (icke-familjeförsörjare) utgår dyrtidstillägg, därest befattningshavaren vid början av det kvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, uppnått 25 års ålder, med nio tiondelar och eljest med fyra femtedelar av det belopp, som enligt vad ovan är stadgat för motsvarande tilläggsunderlag tillkommer befattningshavare med en familjemedlem.

Uppgår tilläggsunderlaget till mera än 1,250 kronor i månaden, utgår å den del, som överstiger nämnda belopp, icke i något fall dyrtidstillägg.

b) Därest avlöningen utgår efter lästid, beräknas dyrtidstillägget, som om tilläggsunderlaget för helt år vore lika fördelat på årets tolv månader.

§ 4.

Lärare, som är tjänstledig på grund av styrkt sjukdom eller för tjänstgöring till rikets försvar eller för att, på grund av särskilt förordnande eller val, fullgöra offentligt uppdrag, äger att utan hinder av sådan ledighet uppbära det dyrtidstillägg, som eljest skolat tillkomma honom. Till lärare, som har tjänstledighet av annan anledning, skall utgå dyrtidstillägg, minskat i samma proportion som förhållandet mellan den avlöning, som skolat utgå, därest han icke åtnjutit sådan ledighet, och den avlöning, som jämlikt Kungl. Maj:ts beslut eller gällande löneförfattning skall under sådan tjänstledighet utgå.

§ 5.

Mom. 1. Där lärare under hela eller någon del av året samtidigt tjänstgör å två eller flera befattningar, med vilka följer rätt till dyrtidstillägg av statsmedel, skall med iakttagande av eljest gällande beräkningsgrunder dyrtidstillägget beräknas å summan av de belopp, å vilka dyrtidstillägg enligt de i sådant hänseende givna bestämmelser må utgå, dock icke i något fall å högre belopp än sammanlagt 1,250 kronor för månad.

Mom. 2. Föreståndare för folkhögskola, som tillika är föreståndare för lantmannaskola och i sistnämnda egenskap innehar fast anställning, må äga att, därest vid folkhögskolan är anordnad fristående kvinnlig kurs, tillgodoräkna sig dyrtidstillägg å sin lön såsom föreståndare för lantmannaskolan efter samma grunder, som om han vore vid folkhögskolan fast anställd.

§ 6.

Dyrtidstillägg av statsmedel utgår icke å gottgörelse för tjänstgöring utöver den i gällande allmän författning stadgade årliga lärotiden, liksom ej heller å ersättning för bostad och bränsle.

§ 7.

Om lärare under året avlidit, innan honom tillkommande dyrtidstillägg till fullo utbetalts, övergår hans rätt härutinnan till stärbhuset.

§ 8.

Vad i denna kungörelse finnes föreskrivet med avseende på lärare skall, där ej i särskilda fall annorlunda sägs, äga tillämpning på såväl manliga som kvinnliga lärare.

§ 9.

Till hjälp vid dyrtidstilläggets uträkning utfärdar skolöverstyrelsen nödiga tabeller och anvisningar.

§ 10.

Dyrtidstillägget utbetalas till lärarpersonalen månadsvis i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1921, från och med vilken dag kungörelsen den 30 juni 1920 (nr 502) med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folkhögskolor upphör att gälla.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I sammanhang med förevarande proposition har utskottet till behandling förehåft följande i ämnet väckta motioner, nämligen inom första kammaren nr 214 av herr *J. P. Johansson* och inom andra kammaren nr 318 av herrar *J. W. Billqvist* och *V. Rydén* samt nr 320 av herr *B. Eriksson* i Grängesberg,

I de av herrar Johansson samt Billqvist och Rydén väckta motionerna, vilka äro i sin hemställan lika lydande, har föreslagits, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i det av Kungl. Maj:ts framlagda förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folk- och småskolor, högre folkskolor, kommunala mellanskolor och vissa småskoleseminarier, att dyrtidstillägg av statsmedel för ifrågavarande lärargrupper må utgå å de i § 1 av nämnda författningsförslag angivna avlöningsförmåner enligt de allmänna grunder, som stadgats i § 3 av kungl. kungörelsen (nr 364) den 30 juni 1920.

Herr Eriksson i Grängesberg har i sin ovan berörda motion hemställt, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 343, att föreståndare och vikarierande föreståndare vid statsunderstödda folkhögskolor samt i förslag till kungörelse uppräknade lärare vid dylik läroanstalt må uppbära dyrtidstillägg av statsmedel å ett belopp motsvarande två tredjedelar av den i gällande författning stadgade kontanta minimiavlöningen.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för oförmälda motionsvis framställda yrkanden, tillåter sig utskottet hänvisa till motionerna.

Sedermera har Kungl. Maj:ten i en den 20 maj 1921 dagtecknad proposition, nr 365, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda undervisningsanstalter å tilläggsstatens för

år 1921 åttonde huvudtitel såsom förslagsanslag anvisa ett belopp av 54,000,000 kronor;

dels ock förklara, att under år 1922 tills vidare och intill dess definitivt beslut fattats rörande de medel, av vilka för sagda år kostnaderna för dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda undervisningsanstalter skola bestridas, härför erforderliga belopp skola utgå av de medel, vilka för beredande av dyrtidstillägg under år 1922 kunna varda å riksstaten för sagda år särskilt avsatta.

Beträffande utredningen i sistberörda proposition, vilken jämväl ankommer på statsutskottets förberedande behandling, får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Kungl. Maj:ts föreliggande förslag avser icke att genomföra några principiella ändringar i fråga om de avlöningsbelopp, varå dyrtidstillägg åt ifrågavarande lärargrupper för närvarande utgå. Endast på en punkt, nämligen i fråga om timlärare, har en ändring ansetts nödig. Enligt nu gällande bestämmelser utgår till timlärare vid folk- och småskolor, högre folkskolor, kommunala mellanskolor och småskoleseminarier, som underhållas av landsting och av städer som icke deltaga i landsting, dyrtidstillägg i det fall, att läraren har en tjänstgöring vid en eller flera av dessa läroanstalter av minst 10 undervisningstimmar i veckan. Motsvarande bestämmelser gälla i fråga om timlärare och övningslärare vid sådan enskild mellanskola, högre flickskola, högre goss- eller samskola eller enskilt lärarinneseminarium, som åtnjuter understöd från det i riksstaten uppförda gemensamma reservationsanslaget till privatläroverk. Likaledes kommer sådan lärare vid folkhögskola, som icke har full tjänstgöring, i åtnjutande av dyrtidstillägg för det fall, att hans tjänstgöring vid folkhögskolan eller hans sammanlagda tjänstgöring vid denna skola samt vid lantmannaskola och lanthushållsskola uppgår till minst 10 undervisningstimmar i veckan. På grund av de avsevärda olägenheter, som ifrågavarande begränsning i flera avseenden för med sig, har Kungl. Maj:t föreslagit densamma borttagande. Utskottet inser till fullo dessa olägenheter och får förden skull tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i förevarande avseende.

Enligt nu gällande bestämmelser är lärare, som är familjeförsörjare, i avseende å dyrtidstilläggets beräkning i stort sett likställd med befattningshavare i statens tjänst. Lärare, som icke är familje-

försörjare, åtnjuter däremot dyrtidstillägg med allenast nio tiondelar av det belopp, som skulle utgå till motsvarande statstjänsteman. Från olika håll ha nu krav framförts på lärarnas likställighet med statstjänstemännen i förevarande avseende, och Kungl. Maj:ts förslag innebär en dylik likställighet. Enligt det i propositionen nr 326 framlagda förslag till allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, vilket förslag så vitt nu är fråga blivit av utskottet tillstyrkt, skulle till icke-familjeförsörjare dyrtidstillägget utgå, om befattningshavaren uppnått 25 års ålder, med nio tiondelar och eljest med fyra femtedelar av det belopp, som för motsvarande avlöning tillkomme befattningshavare med en familjemedlem. Då någon ytterligare nedsättning av dyrtidstillägget för de lärare, som tillhöra kategorien icke-familjeförsörjare, ansetts ej kunna ifrågasättas, hava dessa i det föreliggande förslaget gjorts fullt likställda med motsvarande statstjänstemän. Utskottet har icke något att erinra mot att så skett.

Utskottet, som beträffande dyrtidstillägg under tjänstledighet för sjukdom föreslagit ändrade bestämmelser i fråga om statens befattningshavare, har i överensstämmelse härmed funnit sig böra föreslå ändring av bestämmelserna rörande dyrtidstillägg under motsvarande förhållanden åt här ifrågavarande lärargrupper. Sistberörda bestämmelser kunna emellertid icke utan stora praktiska svårigheter genomföras på fullt enahanda sätt som beträffande statstjänstemännen. Utskottet har efter inhämtande av upplysningar från sakkunnigt håll funnit sig böra föreslå stadgandenas avfattning på sätt framgår av nedan intagna förslag till kungörelser.

I övrigt har utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts föreliggande förslag; och har utskottet förty ej funnit sig kunna tillmötesgå något av de motionsvis framställda yrkandena. Vad särskilt angår det av herr Eriksson i Grängesberg framlagda förslaget, att staten skulle till lärare vid folkhögskolor lämna dyrtidstillägg å två tredjedelar av minimilönen i stället för såsom nu å allenast hälften därav, har utskottet så mycket mindre ansett sig böra föreslå en dylik höjning av dessa dyrtidstillägg, som befattningshavare i gemen nu ansetts böra taga på sig en större del av dyrtidens tryck än hittills samt detta givetvis bör gälla även de ifrågavarande lärargrupperna, vilkas dyrtidstillägg föregående år icke utan skäl begränsades på angivet sätt.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts ifrågavarande propositioner och med avslag å herrar Johanssons, Billqvists och Rydéns samt Erikssons i Grängesberg ovan omförmälda motioner må

a) godkänna bilagda förslag till kungörelser med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt vissa grupper av lärare (Bil. I—III);

b) medgiva, att Kungl. Maj:t må utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av de i mom. a) omnämnda allmänna grunder må befinnas erforderliga;

c) för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg enligt berörda allmänna grunder anvisa på tilläggsstat för år 1921 under åttonde huvudtiteln ett förslagsanslag av 54,000,000 kronor;

d) förklara, att under år 1922 tillsvidare och intill dess definitivt beslut fattats rörande de medel, av vilka för sagda år kostnaderna för dyrtidstillägg åt här avsedda grupper av lärare skola bestridas, härför erforderliga belopp må utgå av det anslag, som vid sidan av huvudtitlarna må varda av riksdagen beviljat såsom avsättning å 1922 års rikstat till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt statens befattningshavare och pensionärer m. fl.

Stockholm den 7 juni 1921.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
 från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, C. J. G. Swartz, Ollas A. Ericsson, H. F. Lamm, J. L. Widell, O. U. B. Olsson, C. G. Ekman, O. Bergqvist, C. I. Asplund, J. Jeansson, J. Nilsson* i Malmö och *F. L. Lindqvist* samt
 från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *A. Wiklund, J. Jönsson* i Revinge, *O. H:son Waldén, P. Nilsson* i Bonarp, *P. Olsson* i Fiskeby, *C. R. Jansson* i Falun, *S. Bengtsson* i Norup, *P. B. Nilsson* i Landeryd, *L. J. Carlsson-Frosterud, S. E. J. Lübeck, W. Bäckström, K. A. Westman* och *A. E. Ljungberg*.

Reservation

av herrar *O. U. B. Olsson, C. I. Asplund, J. Nilsson* i Malmö, *F. L. Lindqvist, A. Anderson* i Råstock, *O. H. Waldén, C. R. Jansson* i Falun och *A. E. Ljungberg*, vilka ansett, att utskottet bort hemställa om följande lydelse av § 4

i förslaget till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folk- och småskolor, högre folkskolor, kommunala mellanskolor och vissa småskoleseminarier:

§ 4.

1. Till lärare, som enligt gällande författningar är berättigad att under tjänstledighet för sjukdom, för tjänstgöring till rikets försvar eller för att på grund av särskilt förordnande eller val fullgöra offentligt uppdrag, uppbära viss del av den kontanta minimilönen, utgår dyrtidstillägget oavkortat under tiden för tjänstledigheten.

2. Är lärare tjänstledig av annan anledning än i moment 1 omförmäles, skall det eljest till honom utgående dyrtidstillägget minskas med ett belopp, motsvarande dyrtidstillägget för icke familjeförsörjande kvinnlig vikarie under 25 år, dock att avdrag icke må göras under ferier och icke med högre belopp än hela det till läraren under den tid, för vilken avdraget göres, eljest utgående dyrtidstillägget. För del av kalendermånad beräknas avdragets storlek, som om varje månad innehölle trettio dagar.

i förslaget till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid privatläroverk:

§ 4.

Lärare, som på grund av sjukdom åtnjutit tjänstledighet eller som varit hindrad att tjänstgöra på den grund, att tjänstgöringen vid skolan i anledning av rådande smittsam sjukdom måst för någon tid inställas, skall icke för denna tid vidkännas avdrag å beloppet

av honom eljest tillkommande dyrtidstillägg. Annan tillfällig av vederbörligen styrkt förfall förorsakad frånvaro från undervisningen, icke överstigande sammanlagt åtta dagar av den tid, utbetalningen avser, må icke heller föranleda avdrag å det vederbörande eljest tillkommande beloppet. I andra fall av ledighet än nu nämnts skall dyrtidstillägget minskas i samma proportion som förhållandet mellan den avlöning, som skolat utgå, därest läraren icke åtnjutit dylik ledighet, och den under ledigheten uppburna avlöningen.

i förslaget till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folkhögskolor:

§ 4.

Lärare, som är tjänstledig på grund av styrkt sjukdom eller för tjänstgöring till rikets försvar eller för att, på grund av särskilt förordnande eller val, fullgöra offentligt uppdrag, äger att utan hinder av sådan ledighet uppbära det dyrtidstillägg, som eljest skolat tillkomma honom. Till lärare, som har tjänstledighet av annan anledning, skall utgå dyrtidstillägg, minskat i samma proportion som förhållandet mellan den avlöning, som skolat utgå, därest han icke åtnjutit sådan ledighet, och den avlöning, som jämlikt Kungl. Maj:ts beslut eller gällande löneförfattning skall under sådan tjänstledighet utgå.

*Bilaga I.***Förslag**

till

KUNGÖRELSE

med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folk- och småskolor, högre folkskolor, kommunala mellanskolor och vissa småskoleseminarier.

§ 1.

Lärare vid nedan angivna kommunala läroanstalter äga med de begränsningar och undantag, varom i denna kungörelse förmäles, tills vidare till dess annorlunda förordnas uppbära dyrtidstillägg av statsmedel å följande del av den i gällande författning stadgade kontanta minimiavlöningen:

a) vid *folk- och småskolor*:

ordinarie lärare vid egentlig folkskola, extra ordinarie folkskol-lärare och biträdande lärare vid egentlig folkskola, lärare vid småskola och lärare vid mindre folkskola, lärare i manlig eller kvinnlig slöjd vid folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola, lärarinna i hushållsgöromål vid folkskola eller särskild anstalt ävensom vikarie å den del av berörda avlöning, som motsvarar statsbidraget; dock att dyrtidstillägg till vikarie för tjänstledig lärare alltid utgår å ett belopp, motsvarande statsbidraget till avlönande av vikarie å ledig tjänst;

b) vid *statsunderstödda högre folkskolor*:

ordinarie ämneslärare: å ett belopp motsvarande nio tiondelar av begynnelseavlöningen för kvinnlig lärare, ökat med det till lärarens avlöning direkt utgående statsbidraget;

extra ordinarie och vikarierande ämneslärare med full tjänstgöring samt annan icke-ordinarie lärare: å ett belopp, motsvarande nio tiondelar av den stadgade avlöningen; samt

rektor och vikarierande rektor: å ett belopp, motsvarande två tredjedelar av det för sådan befattningshavare stadgade särskilda arvodet;

c) vid *kommunala mellanskolor*:

ordinarie ämneslärare: å ett belopp, motsvarande nio tiondelar av begynnelseavlöningen för kvinnlig lärare, ökat med det till lärarens avlöning direkt utgående statsbidraget samt med tillfällig löneförbättring, som utgår av statsmedel;

extra ordinarie och vikarierande ämneslärare med full tjänstgöring samt annan icke-ordinarie lärare: å ett belopp motsvarande nio tiondelar av den stadgade avlöningen, ökat med den tillfälliga löneförbättring, som utgår av statsmedel;

rektor och vikarierande rektor: å ett belopp, motsvarande två tredjedelar av det för sådan befattningshavare stadgade särskilda arvodet; samt

biträdande föreståndarinna och vikarie för biträdande föreståndarinna: å ett belopp, motsvarande det för sådan befattningshavare stadgade särskilda arvodet;

d) vid *de av landsting och av städer, som icke deltaga i landsting, underhållna småskoleseminarierna*:

ordinarie lärare, som åtnjuter avlöning enligt de från och med år 1920 gällande nya bestämmelserna: å ett belopp, motsvarande nio tiondelar av begynnelseavlöningen för kvinnlig lärare, ökat med det till lärarens avlöning direkt utgående statsbidraget;

ordinarie lärare, som åtnjuter avlöning enligt de år 1919 gällande bestämmelserna: å den del av berörda avlöning, som motsvarar statsbidraget;

extra ordinarie och vikarierande lärare med full tjänstgöring samt annan icke-ordinarie lärare: å ett belopp, motsvarande nio tiondelar av den stadgade avlöningen; samt

rektor och vikarierande rektor, som åtnjuter särskilt arvode enligt de från och med år 1920 gällande nya bestämmelserna: å ett belopp, motsvarande två tredjedelar av berörda arvode.

§ 2.

Det belopp, varå dyrtidstillägg av statsmedel enligt § 1 utgår, benämnes i det följande av denna kungörelse tilläggsunderlag.

§ 3.

1. Dyrtidstillägget utgår i enlighet med vad här nedan närmare stadgas i visst förhållande till det grundtal, som av Kungl. Maj:t fastställles att gälla vid beräkning av dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

2. Till i § 1 omnämnda befattningshavare utgår dyrtidstillägg på följande sätt:

a) Till befattningshavare med en familjemedlem, som här nedan sägs, utgår dyrtidstillägget å den del av tilläggsunderlaget, som för hel kalendermånad räknat icke överstiger 85 kronor, efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet. Överstiger tilläggsunderlaget 85 kronor i månaden, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 85 kronor, på sätt nyss är sagt, samt för den del, som överstiger 85 kronor, efter ett procenttal lika med femtiofem hundradelar av grundtalet. Har befattningshavaren mera än en familjemedlem, ökas den del av tilläggsunderlaget, för vilken dyrtidstillägget utgår efter ett procenttal motsvarande grundtalet, med 15 kronor för varje familjemedlem utöver en. Därest vid beräkningen av det procenttal, som skall motsvara femtiofem hundradelar av grundtalet, brutet tal uppstår, jämnas procenttalet till närmast lägre hela tal.

Såsom familjemedlem enligt denna kungörelse räknas hustru och på grund av försörjningsplikt underhållet barn, som icke uppnått 16 års ålder. I sådant avseende är förhållandet vid början av det kalenderkvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, grundläggande för dyrtidstilläggets beräkning. Härvid tages dock ej hänsyn till hustru eller barn, som i egenskap av befattningshavare eller pensionär äger åtnjuta dyrtidstillägg av statsmedel. Barn, vars föräldrar båda äro såsom befattningshavare berättigade till dyrtidstillägg av statsmedel, räknas endast till den av föräldrarna, som åtnjuter den högsta avlöningen, eller, om avlöningarna äro lika, till fadern. Gift kvinnlig befattningshavare, vilkens man icke är såsom befattningshavare berättigad till dyrtidstillägg av statsmedel, äger tillgodonjuta dyrtidstillägg för barn, endast om mannen är på grund av bristande arbetsförmåga väsentligt urståndsatt att bidra till familjens underhåll.

Till annan befattningshavare (icke-familjeförsörjare) utgår dyrtidstillägg, därest befattningshavaren vid början av det kvartal, som

omfattar den månad dyrtidstillägget avser, uppnått 25 års ålder, med nio tiondelar och eljest med fyra femtedelar av det belopp, som enligt vad ovan är stadgat för motsvarande tilläggsunderlag tillkommer befattningshavare med en familjemedlem.

Uppgår tilläggsunderlaget till mera än 1,250 kronor i månaden, utgår å den del, som överstiger nämnda belopp, icke i något fall dyrtidstillägg.

b) För extra ordinarie och vikarierande lärare med lön efter lästid samt för lärare, vars minimilön är fastställd för timme, för dag eller för kurs, beräknas dyrtidstillägget, som om tilläggsunderlaget för helt år vore lika fördelat på årets tolv månader. Det sålunda för år beräknade dyrtidstillägget utbetalas efter lästid.

§ 4.

Beträffande lärare, som enligt gällande löneförfattning är berättigad att under tjänstledighet för sjukdom uppbära viss del av den kontanta minimilönen, skall gälla följande:

1. Under tjänstledighet för offentligt uppdrag äger sådan lärare uppbära det dyrtidstillägg, som eljest skolat tillkomma honom.

2. Under tjänstledighet av annan anledning än i moment 1 omförmäles skall det eljest utgående dyrtidstillägget minskas med ett belopp, som för hel kalendermånad beräknas å nio tiondelar av det i gällande löneförfattning stadgade avdraget å den kontanta lönen och efter ett procenttal motsvarande femtiofem hundradelar av grundtalet. Avdrag å dyrtidstillägg, som nyss sagts, göres endast för ledighet under fortgående lästermin och icke med högre belopp än hela det till läraren under den tid, för vilken avdraget göres, eljest utgående dyrtidstillägget. För del av kalendermånad beräknas avdragets storlek, som om varje månad innehölle trettio dagar.

§ 5.

Där lärare under hela eller någon del av året samtidigt tjänstgör å två eller flera befattningar, med vilka följer rätt till dyrtidstillägg av statsmedel, skall med iakttagande av eljest stadgade beräkningsgrunder dyrtidstillägget beräknas å summan av de belopp, å vilka dyrtidstillägg enligt de i sådant hänseende givna bestämmelser må utgå, dock icke i något fall å högre belopp än sammanlagt 1,250 kronor för månad.

§ 6.

Dyrtidstillägg av statsmedel utgår icke å gottgörelse för tjänstgöring utöver den årliga lärotid, som i gällande allmän författning kan vara stadgad för olika slag av läroanstalter, liksom ej heller å ersättning för bostad och bränsle.

§ 7.

Om lärare under året avlidit, innan honom tillkommande dyrtidstillägg till fullo utbetalts, övergår hans rätt härutinnan till stärbhuset.

§ 8.

Vad i denna kungörelse finnes föreskrivet med avseende på lärare skall, där ej i särskilda fall annorlunda sägs, äga tillämpning på såväl manliga som kvinnliga lärare.

§ 9.

Till hjälp vid dyrtidstilläggets uträkning utfärdar skolöverstyrelsen nödiga tabeller och anvisningar.

§ 10.

Dyrtidstillägget utbetalas till lärarpersonalen månadsvis i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1921, från och med vilken dag kungörelsen den 30 juni 1920 (nr 496) med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folk- och småskolor, högre folkskolor, kommunala mellanskolor och vissa småskoleseminarier upphör att gälla.

Förslag

till

KUNGÖRELSE**med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid privatläroverk.**

§ 1.

Mom. 1. Föreståndare och ämneslärare med full tjänstgöring vid sådan enskild mellanskola, högre flickskola, högre goss- eller samskola eller enskilt lärarinneseminarium, som åtnjuter understöd från det i riksstaten uppförda gemensamma reservationsanslaget till privatläroverk, äger, med nedan angivna begränsningar och undantag, tills vidare till dess annorlunda förordnas uppbära dyrtidstillägg av statsmedel å två tredjedelar av det belopp, som motsvarar summan av den i gällande författning stadgade kontanta minimiavlöning och den tillfälliga löneförbättring, som utgår av statsmedel; där föreskrift om minimiavlöningen saknas, skall dyrtidstillägget utgå å två tredjedelar av det belopp, vilket motsvarar summan av den kontanta avlöning, som för motsvarande tjänstgöring i medeltal utgått under åren 1913—1915, och berörda tillfälliga löneförbättring.

Mom. 2. Dyrtidstillägg enligt nu angivna regler tillkommer jämväl timlärare och övningslärare vid läroanstalt, som i mom. 1 sägs.

Mom. 3. Dyrtidstillägg beräknas allenast för tjänstgöring, fullgjord i klasserna över de förberedande eller till läsavdelning av med skolan förbundet lärarinneseminarium, dock att kvinnlig ämneslärare med full tjänstgöring må kunna fullgöra intill en tredjedel därav i de förberedande klasserna eller i övningsämnen.

§ 2.

Det belopp, varå dyrtidstillägg av statsmedel enligt § 1 utgår, benämnes i det följande av denna kungörelse tilläggssunderlag.

§ 3.

1. Dyrtidstillägget utgår i enlighet med vad här nedan närmare stadgas i visst förhållande till det grundtal, som av Kungl. Maj:t fastställles att gälla vid beräkning av dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

2. Till i § 1 omnämnda befattningshavare utgår dyrtidstillägg på följande sätt:

a) Till befattningshavare med en familjemedlem, som här nedan sägs, utgår dyrtidstillägget å den del av tilläggsunderlaget, som för hel kalendermånad räknat icke överstiger 85 kronor, efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet. Överstiger tilläggsunderlaget 85 kronor i månaden, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 85 kronor, på sätt nyss är sagt, samt för den del, som överstiger 85 kronor, efter ett procenttal lika med femtiofem hundradelar av grundtalet. Har befattningshavaren mera än en familjemedlem, ökas den del av tilläggsunderlaget, för vilken dyrtidstillägget utgår efter ett procenttal, motsvarande grundtalet, med 15 kronor för varje familjemedlem utöver en. Därest vid beräkningen av det procenttal, som skall motsvara femtiofem hundradelar av grundtalet, brutet tal uppstår, jämnas procenttalet till närmast lägre hela tal.

Såsom familjemedlem räknas enligt denna kungörelse hustru och på grund av försörjningsplikt underhållet barn, som icke uppnått 16 års ålder. I sådant avseende är förhållandet vid början av det kalenderkvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, grundläggande för dyrtidstilläggets beräkning. Härvid tages dock ej hänsyn till hustru eller barn, som i egenskap av befattningshavare eller pensionär äger åtnjuta dyrtidstillägg av statsmedel. Barn, vars föräldrar båda äro såsom befattningshavare berättigade till dyrtidstillägg av statsmedel, räknas endast till den av föräldrarna, som åtnjuter den högsta avlöningen, eller, om avlöningarna äro lika, till fadern. Gift kvinnlig befattningshavare, vilkens man icke är såsom befattningshavare berättigad till dyrtidstillägg av statsmedel, äger tillgodonjuta dyrtidstillägg för barn, endast om mannen är på grund av bristande arbetsförmåga väsentligt urståndsatt att bidra till familjens underhåll.

Till annan befattningshavare (icke-familjeförsörjare) utgår dyrtidstillägg, därest befattningshavaren vid början av det kvartal, som

omfattar den månad dyrtidstillägget avser, uppnått 25 års ålder, med nio tiondelar och eljest med fyra femtedelar av det belopp, som enligt vad ovan är stadgat för motsvarande tilläggsunderlag tillkommer befattningshavare med en familjemedlem.

Uppgår tilläggsunderlaget till mera än 1,250 kronor i månaden, utgår å den del, som överstiger nämnda belopp, icke i något fall dyrtidstillägg.

b) Därest avlöningen utgår efter lästid, beräknas dyrtidstillägget, som om tilläggsunderlaget för helt år vore lika fördelat på årets tolv månader.

§ 4.

Tillfällig, av vederbörligen styrkt förfall förorsakad frånvaro från undervisningen, icke överstigande sammanlagt åtta dagar av den tid, utbetalningen avser, må icke föranleda avdrag å det vederbörande eljest tillkommande dyrtidstillägg. I andra fall av ledighet skall utgå dyrtidstillägg, minskat i samma proportion som avlöningen avkortas under ledigheten.

§ 5.

Där lärare under hela eller någon del av året samtidigt tjänstgör å två eller flera befattningar, med vilka följer rätt till dyrtidstillägg av statsmedel, skall med iakttagande av eljest stadgade beräkningsgrunder dyrtidstillägget beräknas å summan av de belopp, å vilka dyrtidstillägg enligt de i sådant hänseende givna bestämmelser må utgå, dock icke i något fall å högre belopp än sammanlagt 1,250 kronor för månad.

§ 6.

Dyrtidstillägg av statsmedel utgår icke å gottgörelse för tjänstgöring utöver den årliga lärotid, som i gällande allmän författning kan vara stadgad för olika slag av läroanstalter, liksom ej heller å ersättning för bostad och bränsle.

§ 7.

Om lärare under året avlidit, innan honom tillkommande dyr-

tidstillägg till fullo utbetalts, övergår hans rätt härutinnan till stärbuset.

§ 8.

Vad i denna kungörelse finnes föreskrivet med avseende på lärare skall, där ej i särskilda fall annorlunda sägs, äga tillämpning på såväl manliga som kvinnliga lärare.

§ 9.

Till hjälp vid dyrtidstilläggets uträkning utfärdar skolöverstyrelsen nödiga tabeller och anvisningar.

§ 10.

Dyrtidstillägget utbetalas till lärarpersonalen månadsvis i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1921, från och med vilken dag kungörelsen den 30 juni 1920, (nr 497) med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid privatläroverk upphör att gälla.

Förslag

till

KUNGÖRELSE**med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folkhögskolor.**

§ 1.

Mom. 1. Föreståndare och vikarierande föreståndare vid statsunderstödd folkhögskola samt ämneslärare med fast anställning vid dylik läroanstalt äga, med nedan angivna begränsningar och undantag, tills vidare till dess annorlunda förordnas uppbära dyrtidstillägg av statsmedel å ett belopp, motsvarande hälften av den i gällande författning stadgade kontanta minimiavlöningen; dock att, där Kungl. Maj:t på grund av särskilda förhållanden funnit skäl göra undantag från eljest i fråga om avlöningarna gällande föreskrifter, dyrtidstillägget skall utgå å hälften av de utav Kungl. Maj:t för sådana fall stadgade beloppen.

Mom. 2. Dyrtidstillägg enligt nu angivna regler tillkommer jämväl extra ordinarie och vikarierande ämneslärare samt lärare i slöjd, hushållsgöromål, gymnastik och sång vid läroanstalt, som i mom. 1 sägs.

§ 2.

Det belopp, varå dyrtidstillägg av statsmedel enligt § 1 utgår, benämnes i det följande av denna kungörelse tilläggsunderlag.

§ 3.

1. Dyrtidstillägget utgår i enlighet med vad här nedan närmare stadgas i visst förhållande till det grundtal, som av Kungl. Maj:t fastställs att gälla vid beräkning av dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

2. Till i § 1 omnämnda befattningshavare utgår dyrtidstillägg på följande sätt:

a) Till befattningshavare med en familjemedlem, som här nedan sägs, utgår dyrtidstillägget å den del av tilläggsunderlaget, som för hel kalendermånad räknat icke överstiger 85 kronor, efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet. Överstiger tilläggsunderlaget 85 kronor i månaden, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 85 kronor, på sätt nyss är sagt samt för den del, som överstiger 85 kronor, efter ett procenttal lika med femtiofem hundradelar av grundtalet. Har befattningshavaren mera än en familjemedlem, ökas den del av tilläggsunderlaget, för vilken dyrtidstillägget utgår efter ett procenttal motsvarande grundtalet, med 15 kronor för varje familjemedlem utöver en. Därest vid beräkningen av det procenttal, som skall motsvara femtiofem hundradelar av grundtalet, brutet tal uppstår, jämnas procenttalet till närmast lägre hela tal.

Såsom familjemedlem räknas enligt denna kungörelse hustru och på grund av försörjningsplikt underhållet barn, som icke uppnått 16 års ålder. I sådant avseende är förhållandet vid början av det kalenderkvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, grundläggande för dyrtidstilläggets beräkning. Härvid tages dock ej hänsyn till hustru eller barn, som i egenskap av befattningshavare eller pensionär äger åtnjuta dyrtidstillägg av statsmedel. Barn, vars föräldrar båda äro såsom befattningshavare berättigade till dyrtidstillägg av statsmedel, räknas endast till den av föräldrarna, som åtnjuter den högsta avlöningen, eller, om avlöningarna äro lika, till fadern. Gift kvinnlig befattningshavare, vilkens man icke är såsom befattningshavare berättigad till dyrtidstillägg av statsmedel, äger tillgodonjuta dyrtidstillägg för barn, endast om mannen är på grund av bristande arbetsförmåga väsentligt urståndsatt att bidraga till familjens underhåll.

Till annan befattningshavare (icke-familjeförsörjare) utgår dyrtidstillägg, därest befattningshavaren vid början av det kvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, uppnått 25 års ålder, med nio tiondelar och eljest med fyra femtedelar av det belopp, som enligt vad ovan är stadgat för motsvarande tilläggsunderlag tillkommer befattningshavare med en familjemedlem.

Uppgår tilläggsunderlaget till mera än 1,250 kronor i månaden, utgår å den del, som överstiger nämnda belopp, icke i något fall dyrtidstillägg.

b) Därest avlöningen utgår efter lästid, beräknas dyrtidstillägget, som om tilläggsunderlaget för helt år vore lika fördelat på årets tolv månader.

§ 4.

Lärare, som är tjänstledig för offentligt uppdrag, äger utan hinder av sådan ledighet uppbära det dyrtidstillägg, som eljest skolat tillkomma honom. Till lärare, som har tjänstledighet av annan anledning, skall utgå dyrtidstillägg, minskat i samma proportion som avlöningen avkortas under ledigheten.

§ 5.

Mom. 1. Där lärare under hela eller någon del av året samtidigt tjänstgör å två eller flera befattningar, med vilka följer rätt till dyrtidstillägg av statsmedel, skall med iakttagande av eljest gällande beräkningsgrunder dyrtidstillägget beräknas å summan av de belopp, å vilka dyrtidstillägg enligt de i sådant hänseende givna bestämmelser må utgå, dock icke i något fall å högre belopp än sammanlagt 1,250 kronor för månad.

Mom. 2. Föreståndare för folkhögskola, som tillika är föreståndare för lantmannaskola och i sistnämnda egenskap innehar fast anställning, må äga att, därest vid folkhögskolan är anordnad fristående kvinnlig kurs, tillgodoräkna sig dyrtidstillägg å sin lön såsom föreståndare för lantmannaskolan efter samma grunder, som om han vore vid folkhögskolan fast anställd.

§ 6.

Dyrtidstillägg av statsmedel utgår icke å gottgörelse för tjänstgöring utöver den i gällande allmän författning stadgade årliga lärotiden, liksom ej heller å ersättning för bostad och bränsle.

§ 7.

Om lärare under året avlidit, innan honom tillkommande dyrtidstillägg till fullo utbetalts, övergår hans rätt härutinnan till stärbuset.

§ 8.

Vad i denna kungörelse finnes föreskrivet med avseende på lärare skall, där ej i särskilda fall annorlunda sägs, äga tillämpning på såväl manliga som kvinnliga lärare.

§ 9.

Till hjälp vid dyrtidstilläggets uträkning utfärdar skolöverstyrelsen nödiga tabeller och anvisningar.

§ 10.

Dyrtidstillägget utbetalas till lärarpersonalen månadsvis i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1921, från och med vilken dag kungörelsen den 30 juni 1920 (nr 502) med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folkhögskolor upphör att gälla.
